

Ročník: 96 | číslo: 37 | 11. září 2016 | Cena: 10 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

EDITORIAL

Vyučování náboženství představuje v naší současné společnosti nepochybně jednu z nejproblematictějších oblastí, v nichž se realizuje tak dlouho odíraná náboženská svoboda. Rodiče, školy, stát i církve mají různé názory na to, jakou podobu by předávání hodnot a zkušeností víry mladé generaci, i celkového pohledu na člověka a jeho místo ve světě, mělo mít – a dosáhnout v této oblasti kýžené shody jistě není jednoduché.

Jak si s tím u nás poradíme, jak ob stojí v tomto „zápase“ naše církve, která má na poli katecheze solidní tradici již z dob svých počátků, kdy její kněží slovy Jana Amose nejen „pevně uchopili zapálenou svítilnu“, ale svými jasnými pochopnými osvětlili mnohé kouty dříve tmavé, smutné a nepřístupné, ukáže budoucnost.

V tomto čísle Českého zápasu jsme se pokusili některé z těchto zásad, které mohou jiskřičky víry u dětí a mladých lidí vykřesat a také citlivým způsobem udržovat, připomenout.

A ještě jednu myšlenku je třeba hned na začátku zmínit: Děti dokážou neobyčejné věci, dáme-li jim k tomu příležitost...

Poučení a hezké chvíle při čtení následujících řádků přeje redakce.

Týdeník Církve československé husitské.
Vydává: Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6.
Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Břeňová,
redaktoři: PhDr. Václav Drašnar,
Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, grafik.
Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčířiková.
Tel. redakce: 220 398 107;
e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz
Tisk: Grafotechna.

Distribuce a reklamace: A.L.L. production s. r. o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9,
Call centrum - tel.: 840 306 090.

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků.

Předplatné: František Brynych,
tel.: 220 398 117,
e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

25 dětí se ve dnech 6. - 13. srpna účastnilo letního tábora Vápenná. Podrobné informace z pera sestry Ivany Krejčí přineseme v příštím čísle.

Jičínu je devadesát

„Počátky dění naší církve v Jičíně začínají u pana učitele Lemberka, který se snažil pro novou církev získat své spoluobčany. A tak byl roku 1921 utvořen přípravný výbor a 8. 4. 1921 konána první schůze s počtem 226 osob. Bylo usneseno zřídit náboženskou obec nové církve. První bohoslužby byly konány 1. května 1921, sloužil bratr farář Jan Soukup, první místní farář. Brzy proběhlo prvé biřmování dětí i dospělých na bývalém vojenském cvičišti pod Čeřovkou... Pokus o stavbu sboru proběhl již roku 1923, ale teprve na valné hromadě roku 1935 byla zvolena stavební komise, která se rozhodla pro stavbu sboru v Denisově ulici, na zakoupeném pozemku. Z mnoha návrhů byl vybrán projekt ing. F. Novotného, stavbu vedl V. Frýba z Jičína. Koncem srpna 1936 přesídlila sborová a duchovní správa do nové budovy a Husův sbor byl za velké účasti slavnostně otevřen 27. září 1936. Slavnostní proslov měl královéhradecký biskup bratr Kordule, poté konány slavnostní bohoslužby.“ (Dle J. Mencla – kráceno a upraveno)

Mnohaletým farářem jičínským se pak stal bratr Kracík, který byl skutečně farářem rodinným, těšil se oblibě celého města a měl velký podíl na tom, že naše církev v Jičíně byla vždy živá a aktivní. Následoval bratr farář Vlastimil Klos, nejen laskavý pastýř, ale i virtuozní varhaník. Stal se jím i sestře farářce Hrabákové, která zde po odchodu bratra Klose do důchodu necelý rok sloužila, a poté i bratru faráři Vladimíru Hrabovi.

Bratr farář Hraba se již musel ujmout oprav budovy, jejíž věk si o to začal žádat. Za něj došlo k nové pokládce střechy, která je rovná a nebylo snadné vybrat materiál. Nicméně zvolil dobře a stejně tak i firmu. Po něm nastoupivší sestra Silná nechala na doporučení odborníka strhnout nalomené střešní římsy, které by se mohly stát nebezpečím kolemjdoucím, a nahradit je lehčími. Také ona tak náš sbor zabezpečila na dalších, doufáme, mnoho let.

Náš sbor není každou neděli plný, náš sbor není žádné neděle opuštěný.

Vitráž nad hlavním vchodem, v průčelí sboru. Vlevo od vchodu se tyčí plošně ukončená věž, ve které je umístěn zvon vážící 100 kg. V interiéru je v čele nad stolem Páně vymalována freska Karla Skály - Povolání učedníků.

Přejeme nejen této krásné funkcionalistické stavbě k narozeninám ještě dlouhá léta, ale i všem věřícím v ní, aby je provázel nejen její opravený stav, ale i Duch svatý. Bez něj bychom byli jen prázdné nádoby.

Zveme vás na slavnostní bohoslužbu s bratrem biskupem Pavlem Pechancem, která proběhne v našem sboru 18. září.
rst Jičín

Varhanní koncert a výtvarná dílna v Lounech

Stalo se již tradicí pořádat v naší náboženské obci letní program pro děti a dospělé z Loun a pro prázdninové hosty. Varhanní koncert v provedení MgA. Jany Marcinkové byl věnován památce obětí teroristických útoků z Francie a Německa z posledních měsíců. Zvláště jsme vzpomněli P. Jacquese Hamela, zavražděného v St. Étienne du Rouvray na severu Francie 26. 7. 2016.

9. srpen je zároveň svátkem Terezie Benedikty od Kříže, občanským jménem Edith Steinové, filozofky a mučednice koncentračního tábora Osvětim, která zahynula před 74 lety pro svůj neárijský původ a jako věrná dcera církve. Stala se obětí teroru německých okupačních úřadů v Holandsku. Ještě před svou smrtí v r. 1939 – snad v předtuše blížících se událostí – prosila svou představenou o svolení nabídnout se za pravý mír, za odvrácení světové války a nastolení nového pořádku. Svou touhu po sebevydání vyjádřila znovu pár týdnů před smrtí ve své závěti (9. 6. 1942).

Bůh její přání vyslyšel. Válečné peklo sice trvalo ještě několik let, přesto nakonec mnohé touhy duchovní části závěti Edith Steinové byly naplněny.

Násilná smrt prostého kněze Jacquese Hamela se stala podnětem k projevům solidarity mezi tolerantními muslimy, odsuzujícími násilí jako poskvrnění islámu,

a křesťany ve Francii i jinde. Kéž by tento strašný čin nakonec přinesl toužený pokoj, za který se stále modlíme!

Děti v lounské výtvarné dílně napodobovaly stvoření světa podle Genesis 2. V rohu kostela tak vyrostl strom života a strom poznání dobrého a zlého. Vedle nich rozkvetly květiny všech barev a v jejich stínu se schovala zvířata, na větvích se usadili broučci a motýli. Z balkónu od varhan se

během koncertu rozzářilo několik černožlutých sluníček. Náš sbor očividně ožil dětskými výtvary, které ho budou zdobit do příští výtvarné dílny, než si vymyslíme jiné téma. Děti potvrdily, že si přejí, aby stvořený svět, ve kterém žijí, byl opravdu dobrým stvořením.

Koncert byl patrně posledním před plánovanou rekonstrukcí varhan, která zlepší technické vlastnosti nástroje. Během něj zazněla mj. díla německé barokní a francouzské postromantické proveniencí (J. Pachelbel, J. S. Bach, A. Guilmant). Závěr patřil sólu z Janáčkovy Glagolské mše. Obohatilo ho vystoupení začínajícího flétnisty Šimona Marcinka, který přednesl renesanční tanec a úpravu černošského spirituálu. S příznivci varhanní hudby se budeme těšit na příští setkání v adventu 2016. S dětmi se uvidíme při výuce náboženství v novém školním roce a snad také při další výtvarné dílně.

**Helena Smolová,
farářka NO Louny**

Druhý cykloturistický výlet Rousínov - Chocholík

Společně s R-klubem Rousínov jsme uspořádali druhý turisticko-cyklistický výlet, přičemž cílem tentokrát byla rozhledna Na Chocholíku nedaleko Drnovic u Vyškova. Pěší šli vedeni Libuškou Jarošovou z drnovické návsi po turistických

cestách k rozhledně. Cyklisté vedeni Jiřím Vymětalíkem jeli po cyklostezkách z Rousínova od sboru Cyrila a Metoděje přes Habrovany a Luleč do Drnovic a k rozhledně Na Chocholíku. Tam jsme se opět setkali. Vystoupali jsme na rozhlednu, kde bylo hodně větrno, rozhlédli se po okolí, krátce odpočinuli a vyrazili nazpět. Cílem bylo rousínovské centrum volného času neboli R-klub, přičemž cyklisté ujeli dvakrát 14 km a turisté ušli 4 km pěšky. Do klubu jsme dorazili všichni, ba co víc – přišly i další děti. Věkové rozpětí byla téměř celá dekáda, holky a kluci ve

věku 8 až 17 let. Venku na přenosném grilu jsme opékali, hráli hry a tvořili obrázky z přírodních materiálů. Večer v klubu jsme si užili diskotéku, přičemž za dýdžeje byla a muziku vybírala sama mládež. Pak jsme rozbali spacíky, karimatky a nafoukli matrace a přespali v prostorách centra. Ráno jsme se společně s jáhenkou Libuší Jarošovou, dětmi familiárně oslovanou tetou Libuška, pomodlili a posnídali. Pak jsme hráli společenské stolní hry.

I z této akce byla vydána pamětní pohlednice. Díky Bohu za další vydařený výlet i radost v dětských očích.

Jiří Vymětalík

NAD PÍSMEM

Nalezení ovečky

L 15,1-10

Do Ježíšovy blízkosti přicházeli sami celníci a hříšníci, aby ho slyšeli. Farizeové a zákoníci mezi sebou reptali: „On přijímá hříšníky a jí s nimi!“ Pověděl jim toto podobenství: „Má-li někdo z vás sto ovcí a ztratí jednu z nich, což nenechá těch devadesát devět na pustém místě a nejde za tou, která se ztratila, dokud ji nenalezne? Když ji nalezne, vezme si ji s radostí na ramena, a když přijde domů, svolá své přátele a sousedy a řekne jim: ›Radujte se se mnou, protože jsem našel ovci, která se mi ztratila.‹ Pravím vám, že právě tak bude v nebi větší radost nad jedním hříšníkem, který činí pokání, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují.“ L 15,1-4

V 15. kapitole evangelia Lukášova jsou tři podobenství Pána Ježíše, která mají podobné rysy: něco – nebo někdo – se ztratí, vynaloží se velká námaha pro nalezení a pak je z nalezení veliká radost. Ovšem mohou být i takoví, kterým ta radost může vadit, protože k té ztrátě nemuselo dojít a oni, kteří jsou „pořádní“, kteří se v žádném slova smyslu „neztratili“, zůstávají jakoby nedocenení.

Třeba v našem příběhu ta ovečka: kdyby byla poslušná, dávala by pozor, kudy její pastýř vede stádo a nikdy by se od něj nevzdálila. Jenomže ona chtěla zkoušet, jak to vypadá jinde, na jiné cestě – a doplatila na to. A její pastýř potom musel nechat stádo na čas opuštěné a jít ji hledat. Stálo ho to zřejmě hodně námahy, ale on to udělal rád. Dobrý pastýř stojí o každou ovečku ze svého stáda. Má radost, když mu žádná nechybí, ani ta toulavá. A dokonce se svými přáteli oslaví to, že se našla.

V závěrečné větě příběhu Pán Ježíš říká, komu je ta ovečka podobná: člověku, který se vzdálil od Boha, ale nechal se od něho nalézt, obrátil se. A v úvodních verších našeho textu čteme, v jaké situaci ten příběh vyprávěl. Bylo to tehdy, když se farizeové a zákoníci pohoršovali nad tím, že se nevyhýbá hříšníkům – lidem, kteří měli špatný charakter a pověst. Pán Ježíš chodíval i za nimi, mluvil s nimi, učil je a kázal jim. A mnozí se měnili – obraceli se k novému, lepšímu životu. Pán Ježíš jim k tomu otvíral příležitost.

To se ovšem zákoníkům a farizeům – na první pohled „pořádným“, solidním lidem, nelíbilo, pozastavovali se nad tím. Jak reagovali, když uslyšeli to podobenství, evangelista nepíše. Ale je možné, že nám to jejich reptání není tak nepochopitelné. Že si také někdy říkáme: „Pán Bůh se raduje z obrácených hříšníků – ale co ti, kteří tak moc zlého v životě neudělali – jsou celkem pořádní a slušní i zbožní – z těch už takovou radost nemá?“

I v tom podobenství jako by těch 99 oveček nemělo pro pastýře takovou cenu jako ta jedna zatoulaná. Ovšem tady záleží na tom, jak se my sami před Bohem cítíme. Ono se stává, že se člověk čas od času ocitne v situaci té zatoulané ovečky, toho hříšníka. Víme, jak málo stačí, abychom udělali špatné rozhodnutí, dostali se do služeb nějakého zla. A to je pak v tom podobenství veliká naděje: Pán Bůh stojí o každého, každý má možnost se obrátit, vrátit se k němu. Návrat bývá i složitý a těžký, ale můžeme počítat s Boží pomocí. Ta možnost trvá až do konce našeho života. To je první důraz našeho podobenství. Pán Ježíš ho také celým svým jednáním demonstroval – věnoval se právě těm, se kterými se nikdo nechtěl přátelit, protože měli pověst

17. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU

Vyslyš, Hospodine, modlitbu těch, kdo tebe prosí, at' poznají všichni na celé zemi, že ty jsi Hospodin, věčný Bůh.
SÍRACHOVEC 36,16a.17

První čtení: Exodus 32,1.7-14

Tužby pro dobu po Duchu svatém (V):

2. Za dar odvahy bojovat dobrý boj víry až do konce, modleme se k Hospodinu.
3. Za vytrvalost v našem duchovním zápasu se silami hříchu a zla, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, dej, abychom se neдрželi falešných jistot, které nám nabízí tento svět, nýbrž ve všem spoléhali na evangelium tvého Syna! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, at' slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 1. Timoteovi 1,12-17

Evangelium: Lukáš 15,1-10

Verš k obětování: Žalm 138,3

Verš k požehnání: 2. Korintským 5,19

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, posilení tvými svatými dary vzdáváme ti chválu a vzýváme tvé milosrdenství, abys nás podle svého zaslíbení přivedl do chrámu života věčného! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 26, 36, 66, 78, 113, 163, 170

Hospodin je můj pastýř, nebudu mít nedostatek.

Dopřává mi odpočinout na travnatých nivách, vodi mě na klidná místa u vod, naživu mě udržuje, stezkou spravedlnosti mě vede pro své jméno.

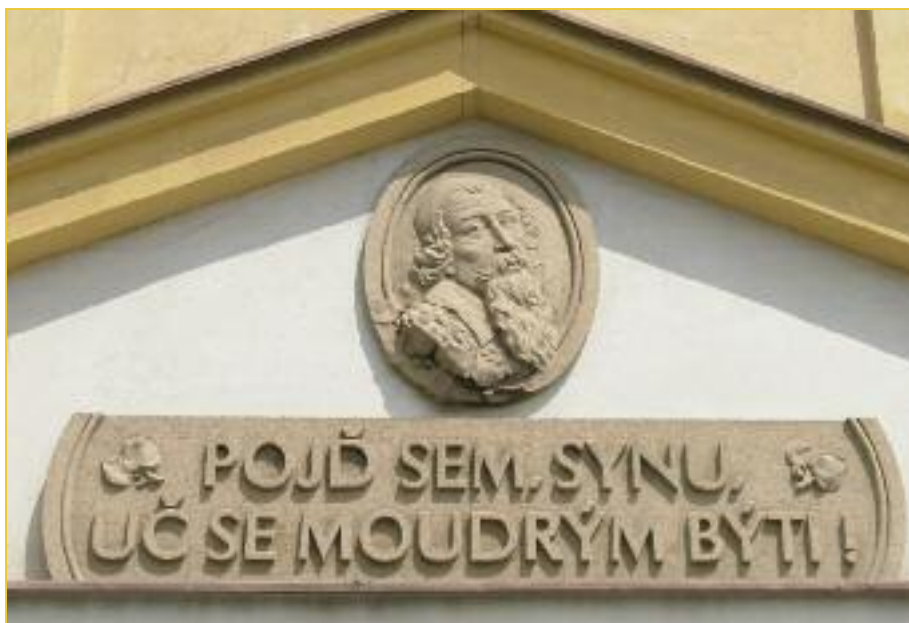
I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty. Tvoje berla a tvá hůl mě potěšují.

Prostíráš mi stůl před zraky protivníků, hlavu mi olejem potíráš, kalich mi po okraj plníš.

Ano, dobrota a milosrdenství provázet mě budou všemi dny mého žití.

Do Hospodinova domu se budu vracet do nejdelších časů.

hříšníků; pro lidi to byly „ztracené existence“ – pro něho ne. Ovšem potom si musíme říci ještě to druhé: Pastýř v našem podobenství má jistě rád i ty poslušné ovečky – Pán Bůh má jistě rád i ty, kteří jsou mu věrní a snaží se žít podle jeho vůle. Jenom by neměli být pyšní jako ti farizeové (nikdo přece neví, kdy udělá nějakou životní chybu, nepředloženost, která ho vzdálí od Boha i od lidí). A měli by vědět, že když zůstanou v Boží blízkosti, ušetří si bolesti a starosti těžkého návratu. Být Pánu Bohu nablízku, to znamená mít vnitřní pokoj, vyrovnanost, čisté svědomí – a to vše už je samo o sobě odměnou a štěstím pro život. Známe 23. žalm? To je vlastně chvalozpěv ovečky, která se neztratila. Kéž mezi takové patříme! Amen. **Jiřina Mojžíšová**

Jděte a učte!

Zkrácený výrok Vzkříšeného Ježíše podle Mt 28,19 měl vyšitý na své jednopramenné štole patriarcha ČČS Gustav Adolf Procházka. Vyjadřoval misijní a apologetický charakter církevního úsilí v době jeho patriarchátu (1928 - 1942). Tehdy byl ve společnosti aktuální vztah vědy a náboženství nebo rozumu a víry. Uvažovala o něm teologie, býval obsahem kázání a ovlivnil způsob i obsah výuky náboženství na školách. Náboženství vyučovali v rámci svých povinností kněží v duchovní správě i na gymnasiích ustanovení profesori nebo na různých stupních a typech škol učitelé a katecheté. Ti měli svůj stavovský spolek, který vydával časopis „Idea“. Pojetí výuky i učebnic se snažilo „o lepší výchovné cesty“. Pod tímto názvem napsal docent Rudolf Urban v r. 1932 habilitační spis, jenž obsahuje dodnes pozoruhodné myšlenky. V přítomnosti je obzor ve společnosti živých otázek jiný a platí i pozměněné pedagogické zásady. Světovou válkou 1914 - 1918 podnícené krizové náboženské postoje víry a nevěry, jež podkreslovaly apologetické a misijní úsilí Církve československé v čase Procházka patriarchátu, vypluly s celou ostrostí na povrch jako existenciální, životní

otázky každodenního bytí. Ztráta centra duchovních jistot a hodnotového systému, neúcta k lidské osobě a osobním vztahům i řada dalších sociologicky postihnutelných jevů vedly k charakteristice našeho času jako „velkého rozvratu“ a zároveň „návratu k lidské přirozenosti“ (Francis Fukuyama, Velký rozvrat: lidská přirozenost a rekonstrukce společenského řádu, český 2006). Vzhledem k posunu palčivých otázek z oblasti rozumu do říše osobních vztahů a organizace společnosti jeví se dnes Ježíšův výrok Mt 28,19 symbolicky krátit „Jděte a křtěte“. Křestní obmytí zasahuje celého člověka s jeho vztahy a přivtěluje ho do společenství církve. Příprava ke vstupu do společenství víry má svoji naukovou i formační stránku, jež probíhá jako výukový a výchovný proces.

Církev československá husitská svoji katechetickou tradici rozvíjí i v přítomnosti. Současné pochopení, jež je východiskem řádné praxe – a k ní naše upozornění i směřuje – objasňuje spis bratra patriarchy ThDr. Tomáše Butty „Kapitoly z katechetiky – Nástin náboženské výchovy a vzdělávání“ z roku 2012. Téma je živé z hlediska poslání naší církve a situace, v níž působí. Je zároveň obecnou civili-

zační otázkou předávání náboženské tradice a komunikace s generací, jež dospívá v současné „informativní společnosti“. Stavebnost a látka odpovídají podtitulu „nástin“. Ten zachycuje hru světél i stínů, což odpovídá dnešnímu „klipovému vnímání“ světa. Katecheze je nepostradatelnou součástí církevního díla. Má interdisciplinární charakter teologických a antropologických oborů. Ve spisu je za výkladem systematicko-teologického principu zařazen historický přehled náboženského vzdělávání v Bibli a u církevních otců. Činnost otců misijně a apologeticky rozvíjí ústřední téma Nového zákona: vstup Boha v osobě Krista do dějin, ukřižování, vzkříšení a seslání Ducha sv. podle Písem. Zařazení církevních otců do současných hovorů o výuce je v tradici naší církve oprávněnou novotou. Souvisí s naší ekumenickou solidariitou s dějinami celé Kristovy církve.

Pro náš obzor jsou význačné dějinné osobnosti Jan Hus a Jan Amos Komenský. Spis pokračuje výkladem témat, pomůcek, metod, osobnosti vychovatele a závěrečnými teologicko-filozofickými úvahami. Funkce Bible je základní. Autor ji nestaví do protikladu k metodě katechismových otázek a odpovědí; obě cesty zapalují víru. Následující výklad výuky církevních dějin a religionistických témat vypovídá o univerzalistickém pojetí náboženství v kulturním kontextu. K praxi je zaměřeno pojednání o metodách a struktuře průběhu vyučovací hodiny. Knižka je ukončena exhortativním (pobízejícím) textem o osobnosti křesťanského vychovatele, výchově v rodině, sboru a škole. Praktický je podrobný soupis literatury. Spis je napsán pro ČČSH. Jeho teologické rozkročení je služebné i ekumenicky. Kroky do nevyzkoušeného a nového jsou střízlivé jako rada či podnět k diskuzi. Knižka je výzvou k dalšímu teologickému rozvíjení a k horlivému osvojení „umění díla Páně služebného“. Připomínáme ji, aby – podle Mt 28,16 nn. – zejména duchovní a asistenti nepochybovali o veškeré moci Ježíše na nebi i na zemi, vydali se ke všem, získávali je, křtili a učili evangelium. Kristus je s námi. **ZK**

• Mistr Bílek vytvořil krásný obraz, pod nějž umístil slova výkladu: „Kterak milost k nám se běře v dítěti - spasiteli.“ Jak hluboké a výstižné... Jen se nad tím zamyslet a dát si pohnout srdcem. Kdo ví, zda by Ježíš vyspěl v Mesiaše u jiných rodičů, než u těch, kteří ho vychovali. Jest mesiášství v dětech, ale aby ono přešlo ze stavu možnosti ke skutečnosti, aby způsobilo novou, lepší dobu, je potřebí to pochopiti jako tenkrát Simeon, a vychovávat jako Marie a Josef. Ti rodičové prakticky ocenili Simeonovy naděje, a Ježíš je uskutečnil. **ný (Český zápas č. 1, 1925)**

K možnostem vyučování církve v naší době

Jak vyprávět dětem biblické příběhy

V rozmanitosti témat a zaměření křesťanského vyučování má nezastupitelné místo Bible. Ústředním obsahem výuky dětí jsou biblické události podávané vyučujícími jako příběhy víry. Bohatost příběhů o praotcích, prorocích, kráľích, mužích i ženách, nacházíme ve Starém zákoně, o Ježíšovi a jeho apoštolech v Novém zákoně. Jestliže dítě již ve svém raném věku je s těmito příběhy seznamováno, ať již v rodině svými věřícími rodiči či prarodiči, nebo v církvi schopnými učiteli, má to vliv na formování jeho osobnosti po stránce mravní i duchovní. Otázkou je, jak tyto příběhy dětem přibližovat, jak je vyprávět a vysvětlovat. Nejde totiž o pouhou historii, jakkoliv jsou biblické události pevně zasazeny do dějin starověku a lidstva. Ale také nejde o pohádku, která sice něco důležitého dětem i dospělým sděluje, ale přece jen je mimo naši skutečnost. Biblické příběhy nejsou ani pouhou historií, od nás již trvale vzdálenou, ale ani vymyšlenou pohádkou, nýbrž jsou živým poselstvím víry pro naši přítomnost.

Bez znalosti základních textů se neobejdeme

Na způsobu církevního vyučování v minulé době bylo z hlediska moderní pedagogiky kritizováno, že je až příliš založeno na memorování pouček bez vnitřního porozumění. Bohem zjevené pravdy musí vyučovaný přijmout, aniž by o nich přemýšlel. Tato dogmatická metoda založená na memorování se uplatňovala ve vyučování ve středověku i v reformaci. Při respektování novodobé pedagogiky a jejích metod, podporujících zájem a aktivitu žáků, je na druhé straně potřebné říci, že křesťanské vyučování se bez memorování v určité míře neobejde. Znalost znění Desatera, modlitby Páně, Vyznání víry a biblických výpovědí náleží k vybavenosti nás křesťanů i dnes.

Jak osobní přístup, tak i společenství jsou důležité

Při vzpomínání na velmi se rozvíjející školní vyučování Církve československé husitské v prvních desetiletích, ale i na početné Nedělní školy a Jednoty mládeže či biblické hodiny pro dospělé v náboženských obcích v minulých dobách, se nás může v současnosti zmocňovat pocit skleslosti a malomyslnosti. Vytvoření skupinky dětí ve sboru a ve škole je přece velmi obtížné a nesnadné. Jestliže forma hromadného vyučování v církvi je již více méně minulostí, pak se nabízejí možnosti individuálního vedení a práce s malou skupinou. Když se podíváme do bohatých dějin křesťanské výchovy a katecheze, pak zjišťujeme, že pro křesťanskou pedagogiku byla právě vlastní osobní individuální výuka i věnování se třeba jen několika žákům. Ve staré církvi probíhalo individuální vyučování katechumenů před křtem vedené katechetou či jáhnem. Pro křesťanské vzdělávání je důležitý právě osobní rozměr a individuální přístup k tomu, kdo se připravuje ke svátosti křtu či biřmování a dalším svátostem. Každý i jediný člověk má před Bohem velkou hodnotu (L 15,4). Tento osobní rozměr a individuální přístup i živý dialog je možný právě v menší skupině. Současní odborníci v oboru pedagogiky upozorňují, že velmi vhodnou je práce ve skupině, ve které je tři až pět žáků. Člověk je formován v křesťanskou osobnost příkladem věřícího vyučujícího, ale i ve vztazích s druhými. Potřebuje nejen individuální osobní zájem, ale i širší společenství věřících a hledajících společně cestu víry v Ježíše Krista. Význam pro utváření tohoto širšího společenství mají vikariátní, diecézní i celocírkevní setkání se zaměřením na mladou generaci. V nich dochází k propojování menších skupin a setkávání jednotlivců, kteří si tak mohou uvědomovat a prožívat, že nejsou se svojí vírou osamoceni, ale že tvoří širší duchovní společenství křesťanů v Církvi československé husitské.

Tomáš Butta, bratr patriarcha

Pozvání na katechetický seminář

Dne 13. října 2016 od 9 hodin se koná v prostorách úřadu
ústřední rady Církve československé husitské v Praze 6
(Wuchterlova 5) katechetický seminář s následujícím programem:

- 9.00 - 9.30 Osobnost učitele náboženství (přednáška) - prof. Zdeněk Kučera
- 9.30 - 10.00 Partnerský přístup k dítěti (seminář) - Mgr. Vladimíra Marková
- 10.15 - 11.00 Slovo, symboly a aktivity ve výuce náboženství. Didaktické metody (přednáška) - ThDr. Tomáš Butta
- 11.00 - 12.00 Vybrané metody výuky v praxi (Mgr. V. Marková - seminář)
- 12.00 - 13.00 Občerstvení
- 13.00 - 16.00 Vybrané metody výuky v praxi (Mgr. V. Marková, Mgr. K. Mlýnková - seminář)

Účastníci se ve dvou přednáškách seznámí se základními informacemi k osobnosti katechety a s didaktickými metodami, jejich členěním a užitím ve výuce. V navazujících seminářích si sami vyzkouší vybrané metody výuky.

Akci pořádá Naukový odbor ÚÚR CČSH a je určena pro duchovní, katechety, pastorační asistenty a zájemce z řad laiků CČSH.

Přihlášky na seminář zasílejte do 30. 9. 2016 na e-mail: vladimira.markova@ccsh.cz,
kristyna.mlynkova@ccsh.cz (tel.: 220 398 113).

Moře a všechny vody země

Bajka Henricha Pestalozziho
(přeložil Miroslav Matouš)

„Objímám veškerenstvo světů, bydlim v bezednu a všechny vaše vody tečou do mého lůna.“ Tak pravilo moře všem vodám země.

Vody mu odpověděly: „Ale právě proto, že všechna nečistota, všechna sůl a kal se v tobě hromadí, jsi také nezměrně a neskonale v sobě samém zkaženo.“
Mořské i pozemské ryby se podílely na této rozepři. Velryby a nesčetní obyvatelé hlubiny odpověděli: „Naše voda není zkažena; sůl je koření vody, a my jsme proto velké a silné a množíme se a plníme moře a v nezměrném bahně naší propasti roste naše hojná potrava, ale vy zůstáváte trpaslíky a je vás málo.“
Sladkovodní ryby odpověděly: „Jenom naše voda je čistá; a my samy jsme čisté ryby. Nepotřebujeme žádná bahníka pro svou potravu a v náplavě našich břehů žijí jen raci, hadi a žáby.“

Co myslíte, děti, může mít tento spor svého vítěze?

Divizna

Během letní vegetace mívá s květy spoustu práce.

V noci je zvolna rozvíje, vysoká, štíhlá, zvláštní je.

Úsvit ji zlatem oprádká, k večeru květ již opadá. Ráno však s dalšími květy vychází slunci v ústřety.

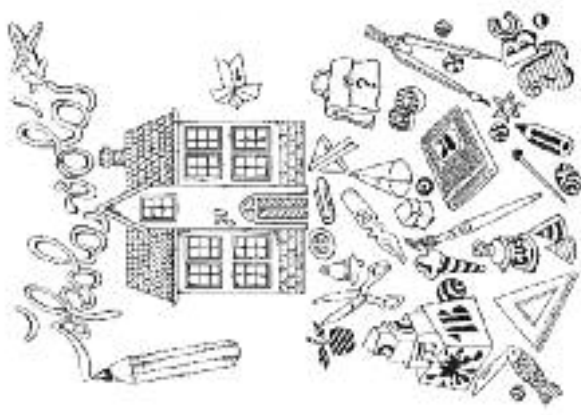
Bohu za ni poděkujeme, podobní jí býti chťjme: učme se od ní zpříma stát, vyprahlosti se nelekat.

Ludmila Potůčková

Začíná školní rok

Vím, že dospělí často říkají: „My se máte, vy ještě nemusíte pracovat. Ve škole si stejně jenom hrajete, to my dospělí, to je jiná! Prázdniny máte daleko delší než my dovolenou, tak co si stěžujete, že už končí?“

Je pravda, že školní prázdniny jsou delší než dovolená většiny dospělých, ale učít se ve škole, to je někdy taky

Hop a skok - je tu školní rok

Osiřely třídy, tabule a lavice,

osiřely na dva měsíce.

Děti se rozprchly na tábory, výlety, navštívit dědečky, babičky, praraty.

Čas se však neúprosně krátí,

děti se v září do lavic vrátí.

Prázdniny udělaly veliký skok, začne nám zase nový školní rok.

Jitka Vesfátlová (Landová)

pořádná práce, že? Tak doufáme, že jste si o prázdninách pořádně odpočinuly, děti, a přejeeme vám úspěšný start v novém školním roce!

Redakce

Modlitba

Prosíme tě, Pane Bože, za všechny školáky a studenty.

Prvňáčkům přejeeme, aby se jim ve škole líbilo a chodili do ní rádi.

Myslíme také na děti a mladé lidi,

kterí si během letošního školního roku budou vybírat své budoucí povolání a skládat přijímací zkoušky na střední a vysoké školy.

Ať se jim vše podaří a jsou ve svém budoucím životě spokojeni!

Amen

Starý stroj

„Babičko, co to máš tamhle na skříni pod tím poklopem?“ zeptala se zvedavá

Hanka. „To je psací stroj,

Haničko,“ odpověděla

babička. „Občas na něm píšu

dopisy svému bratroví,

tvoji mamince a dalším

lidem – to víš, je to pro ně

pohodlnější než luštit

můj rukopis.“ „Můžu se

podívat?“ zatoužila

Hanka. „Ale jistě,

jenom pozor, je do-

cela těžký,“ souhlasila babička

a pomohla Hance stroj ze

skříně sundat.

Když Hanka ze stroje zvedla

krýč, užasla. Stroj měl složitě

zdobené páčky, na jed-

notlivých klapkách byla

krásně namalovaná pís-

menka... „To už je jistě

starožitnost, to musí

mít

ohrom-

nou

cenu!“ „Asi ano, ale já jsem o tom takhle

nikdy nepřiemyšlela,“

řekla babička. „Pro

mě to byl celý život

hlavně dobrý

pomocník, víš.

Vy teď máte

počítače a po-

malu už ani na nich

nepíšete – spíš jsou

teď moderní všechny

ty dotykové tablety

a mobily...“

Všechno se

vyvíjí hrozně

rychle – co

bylo

před

rokem

novínka, je

už dneska za-

staralé. Nám

naše přístroje

vydržely desítky

let a člověk si

k nim za tu dobu

vypěstuje určitý vztah. I kdyby

ten stroj měl kdovíjakou cenu, já

ho nikdy neprodám – jsou s ním

spojené moje vzpomínky.“

Hanička pochopila a uctivě

vrátila stroj na místo. Zase

měla o čem přemýšlet – jako

ostatně vždycky, když si poví-

dalas s babičkou.

Jana
Krajiřílková

Soutěž o tři knihy

Začíná škola a to je nejvyšší čas připravit si všechny potřebné pomůcky. Názvy některých z nich najdete v následujících přesmyčkách. Ze správně vyřešených slov si pak vyplíte písmenka v závorce do tajenky. Tu nám pošlete poštou do redakce nebo e-mailem na adresu jana.krajiřílkova@csh.cz nejpozději do poloviny října – v listopadové Cestě oznámíme jména výherců knížek.

Tak at vám školní rok začne co nejlépe!

TESIŠ (3)

KŮŽYN (4)

DYVOKOV (2)

NÁLEP (5)

BICEČUNE (5)

TÍVRAPOK (5)

ORPE (3)

TAKVOAK (4)

ŽAKUT (4)

Blahopřejeme výhercům z červenového čísla

(tajenka: *Utrkrístě*):

sourozenci Panušovi z Prahy 4

Markétka Týlšová z Kostelce nad Orlicí

Kam se z Kopaně chodilo pro bačky? Vzpomínka na jarmarky

Mezi vzpomínky tak mnohé vkrádají se i vzpomínky na jarmarky (výroční trhy většinou konané na náměstí). Ty se konaly v Železném Brodě, ve Smržovce, v Jablonci nad Nisou, v Turnově, ve Vysokém nad Jizerou, a nemýlí-li se, i v Držkově. Byly jednak výstavní a prodejní, tj. všeho zboží, jednak dobytčí. Na železnobrodské jarmarky nemám zvláštních vzpomínek, snad jen tu, že jsem v Brodě poprvé ochutnal „křénovku“ (párek s křénem) v hostinci

u Matěchů.

Zúčastnil jsem

se však i jarmarku ve

Vysokém nad

Jizerou, kam

jsem s tatínkem

vedli na prodej

pěkného býčka. Dobře

jsem snad tehdy prodali, protože domů

jsem nesli pro všechny

„vysocké bačky“

(nářečním bačkory). Ale

nohy jsem potom

nečetil moc dlouho,

protože jsme obě cesty

konali pěšky – tam přes

Haratice a Zlatou

Olešnici, nazpět přes

Stanové a Navarov. Ve

Stanovém jsem viděl

rodný dům spisovatele Antala Staška.

V Železném Brodě se však také konaly

výstavy dobytka a tam jsem byl

s tatínkem dvakrát, jednou s pěknou

krávou kravašského plemene, podruhé

s tou samou krávou a s její dcerou Jelenou. Tehdy tatínek jako chovatel obdržel

odměnou stříbrnou medaili jako druhou

cenu a za rok nato na krajské výstavě

v Jičíně bronzovou jako cenu třetí. Měl

se tehdy tatínek jako chovatel čísel-

tokrevného plemene čím pochlubit.

Jarmarky však nám dětem nedávaly

nikdy tolik radosti a očekávání

jako pouti, i když se nám, zvláště

na podzim, kupovaly nejen ty

bačky, ale i boty, šaty a zimníky.

Když šli naši, tj. tatínek

s maminkou, na jarmark

sami, přimášeli nám

zpravidla jako

odměnu, že jsme

dobře doma

pohlídali,

perníkové

„bobky“.

Proslulý jejich

výrobce byl cukrář Tepr

z Brodu.

S přibývajícimi dny pod-

zimu těšivaly jsme se my

děti na svátek sv. Martina.

(11. 11.)

Kamil Hnídek

Vzpomínky na Kopaň

Ženu statečnou kdo nalezne?
14. část:

Ráchel a Lea

Tentokrát bych vám chtěla vyprávět o dvou ženách, sestřích, které se staly manželkami jednoho muže – Jáko. Jákob byl synem Rebeky – o té jsme si povídali v květnu – a měl dvojče – bratra Ezaua. Rebeka však měla raději Jáko, a proto mu pomohla lstí vymámit otcovo požehnání. Jákob pak musel odejít ke svému strýci Lábanovi,

schovanou pod závojem, aby Jákob záměnu neodhalil. Když se později Jákob bránil, odůvodnil to Lában tím, že není zvykem, aby se mladší dcery vdávaly dříve než starší. Nakonec se dohodli, že Jákob dostane i Ráchel, pokud bude Lábanovi sloužit dalších sedm let. Jákob mnohem víc miloval Ráchel. Lea proto byla nešťastná. Bůh ji však obdařil plodností a postupně Jákobovi porodila šest synů, zatímco Ráchel, ačkoliv milována, se trápila svou neplodností. Vyřešila to tím, že dala Jákobovi za ženu svou otrokyni s tím, že její děti budou dětmi Rácheliny. Lea, která také na čas přestala být plodná, učinila to samé. Nakonec i Ráchel měla dva syny – Josefa a Benjamína – při jeho porodu ovšem zemřela.

Léta tak spolu tyto dvě sestry soupeřily o manželovu lásku a postupně mu ony a jejich dvě otrokyně daly dvanáct synů. Na jejich příběhu je vidět, že nikdo nemůže mít všechno – Ráchel měla krásu a manželovu lásku, dlouho mu však nemohla dát děti. Lea měla „mírné oči“, byla tedy hodná a trpělivá, ale

Jákobovo srdce jí nepatřilo. Není tedy důvod závidět někomu, že má například hodně peněz nebo pěkně vypadá – třeba má své trápení, o kterém ani nic nevíme.

kde se zamiloval do jeho dcery Ráchel. Domluvili se, že jí dostane za ženu, když u něj bude sedm let sloužit. Doba uplynula a Jákob se mohl oženit. Lában jej však oklamal (podobně jako před časem Jákob svého otce Izáka) a místo Ráchel mu dal její starší sestru Leu,

Rozhodli jsme se letošní dovolenou strávit netradičním a zajímavým způsobem a to tak, že jsme si na týden pronajali hausbot, na vodním kanále v Alsasku ve Francii. Tento umělé vytvořený vodní kanál je úžasnou technickou stavbou – je dlouhý 312 kilometrů a spojuje řeku Marnu a Rýn – tedy Paříž, východní Francii a Německo. Dříve sloužil především pro přepravu uhlí a dalších průmyslových materiálů a zboží, dnes se po něm plaví především rekreační lodě. Jednu takovou jsme se tedy rozhodli si na týden zapůjčit.

Lodí po Francii

otvírání a zavírání vrat a vypouštění a napouštění vody v komoře ovládají samy posádky lodí. Dostali jsme sice „návod“, praktické zkušenosti jsme však získávali až během plavby.

Jedním z nejužasnějších zážitků je jízda „výtahem“ v Arzwiller. Tento výtah nahradil původních 17 zdymadel, jejichž projetí trvalo lodím dříve i deset hodin – protože lodí v protisměru vzdálecky musí čekat. Cesta výtahem dnes trvá zhruba deset minut. Najedete lodí do velké „vany“ plné vody, která vás buď vyveze nahoru, nebo svezde dolů (viz obrázek).

Podél původních, dnes již nevyužívaných komor je dnes vybudovaná cyklostezka, která vede romantickým údolím plným skal z různého pískovce – stavby z toho kamene najdete ve všech okolních městech – například ve Strasburku nebo Saverne – ta stojí také za prohlídku – jejich historická centra jsou moc krásná. Po cestě jsme také viděli několik pěkných zřícenin středověkých hradů – ta nejhrozčí byla asi v Lutzelbourgu.

Postupně se z naší rodiny stala sehraná posádka, která v minutě dokázala přirazit lodí ke břehu, přeskočit na souš, přehodit a chytit lana a tak ukotvit lodí. Bylo to nutné jak ve zdymadlech, tak často i při čekání před nimi nebo při vy-

hybání se větším lodím. Zdálo se mi neuvěřitelné, jak velké kolosy dokážou těmi úzkými kanály a plavebními komorami projet. Stejně fascinující je stavba kanálu jako taková – zvláště uvážíme-li, že je už více než 150 let stará. Na jednom místě je například vybudovaný železný most, po kterém kanál teče a křížuje tak silnici a řeku pod ním.

Takže dovolená to byla bezesporu krásná – i když ne tak úplně oddechová, protože na úzkých kanálech se pořád něco děje a musíte být stále ve střehu. Už jenom proto, že loď - i když pluje poměrně pomalu - také mnohem pomaleji (v porovnání třeba s autem) reaguje na pohyb kormidla, takže všechno musíte předvídat dost dopředu (například, že se ze zatáčky proti vám najednou vyříjí protijedoucí loď). Také je třeba počítat s větrem nebo vlnami, způsobenými protijedoucí lodí, které ten váš nákolikatonový kolos docela pěkně rozhoupají a mohou změnit i směr jeho plavby. Plavčíci musí být neustále v pohotovosti slany, kdyby bylo nutné přirazit ke břehu. Trochu frustrující – zvláště pro děti – byl také fakt, že ačkoliv bylo velké vedro a my byli neustále u vody, nemohly si do té vody vlézt – v umělé vytvořeném kanále totiž voda neproudí, a tudíž je docela dost špinavá. Nevradí to ale rybám, které v ní žijí, a dalším živočichům – viděli jsme hlavně spoustu volavek a nádherných vážek s temně zelenomodrými křídly – měla barvu jako oko na pavím peru.

V každém případě to byl neuvědní a silný zážitek, který doporučuji všem, kdo mají rádi dobrodružství.

Jana
Krajčířková

Podle cestovní kanceláře je plavba motorovou lodí „krásnou oddechovou a pohodlnou dovolenou, ovládání lodí je velmi snadné a naučíte se je během krátkého kurzu“. Krásné to skutečně bylo, ale pravda je, že i když jsme kurz absolvovali, nepřipravil nás úplně na všechny „atrakce“, které kanál nabízí, takže zpočátku to byl docela adrenalinový zážitek. Museli jsme například projet dvěma tunely v celkové délce 3 kilometry, které jsou tak úzké, že jsme po každé straně lodí měli sotva metr místa. V tunelech byla navíc docela tma, což řízení lodí ještě ztěžovalo. Byla tu ale výborná akustika, čehož využila má dcera k pěvecké produkci.

Na naší trase bylo také 13 zdymadel (po celém kanále jich je zhruba 500), kterými jsme nejprve klesali dolů a na zpáteční cestě zase vyjížděli nahoru. Zdymadla byla samoobslužná – to znamená, že

Zjasněte pochodně, aby zářily tisíckrát lépe!

V roce 2007 byla v Praze otevřena výstava *Orbis pictus*. Při této příležitosti zveřejnil Akademický bulletin, vydávaný Akademií věd ČR, rozhovor s významným biblistou profesorem Janem Hellerem (1925 - 2008) o Janu Amosi Komenském. Jeho aktuální část uvádíme.

• *Pane profesore, kým je pro Vás Jan Amos Komenský?*

Komenského mám rád, dodnes mě oslovuje a nejvíc jeho modlitby třeba na konci Labyrintu či v Jednom potřebném. Podobně jako u Augustina a některých dalších křesťanských myslitelů se mu jeho text jakoby samovolně proměňuje v modlitbu. To je vzácné. Myslím, že o to jde: žít svůj život i své pomíjení před Boží tvář. Pak se vnitřní lidská prázdnota mění v čas naplněný a radostný.

• *Když jsem Vás požádala o rozhovor, napadlo Vás hned: Všecko volně ať plyne, buď násilí vzdáno věcem... Komenský je ukázněná spontaneita... tu měla gotika... – Ukázněná spontaneita je vlastně Dokonalost, k níž bychom měli spět všichni. Vzácnost, kterou – podle Vás – Komenský vlastnil?*

Komenského heslo „Omnia sponte fluant, absit violentia rebus – Vše ať volně plyne, násilí ať je vzdáno všem věcem“ je opravdu výstižná zkratka celého jeho díla. Mnozí lidé, i někteří kmenologové, si neuvědomují, že to heslo a ovšem Komenský sám má biblické kořeny. Když čtete evangelia, uvědomíte si, že Ježíšovou metodou bylo vždycky zevnitř ven, tedy postup vyznačce, který vyřizuje to, co probouzí a obnovuje lidské svědomí. Opakem je postup zvenku dovnitř, tedy donucovací, který chce něco v lidech a mezi lidmi vynutit nátlakem zvenčí. Jenže tlak budí protitlak, nárok probouzí odpor a útlak vede posléze ke vzpouře. A tak násilí pokračuje. To není tam, kde člověka vede láska čili Duch svatý. Pak druhé netiskne a nic jim nebere, ale naopak jim dává sebe sama, své síly, svůj čas, svou trpělivost. To vše vidíme u Ježíše. Komenský v tom byl dobře vyučen. Však žil ve zlé době, v třicetileté válce, kdy násilí všude kvetlo a Komenského život byl jedno veliké trápení.

• *Jste hebraista, celý život jste se zabýval knihami Starého zákona Písma svatého. V čem mohl být Komenský podobný prorokům té dávné doby Izraele, kteří vyvolený národ stále napomínali i povzbuzovali – a v čem byl někým jiným?*

Jiná byla především doba, politické i společenské vztahy. Ale vnitřně byl Komenský biblickým prorokům blízko. Jeho víra i celý životní postoj rostl z biblického poselství. Budu konkrétní: zmíněné Komenského heslo, to slůvko „sponte“, „samovolně“, najdeme v Ježíšově podobnosti o zrna samočinně rostoucím. Přesně vzato, ono neroste samočinně, mechanicky, ale skrytou mocí Boží, bez lidského příspěvu a působení, řecky automaté (Mk

4,26-29). To odpovídá hebrejskému výrazu safiach = samovolně, tedy bez péče rolníka (viz Lv 25,5.11; 2. Kr 19,29; Iz 37,30). Takový samovolný růst, působený zevnitř skrytým Božím požehnáním, překračuje klatbu země (Gn 3,17-19), a tak je obrazem nového věku, ráje, Božího království, světa bez násilí, který vyhlíželi už proroci a který spojuje křesťanský pohled s druhým příchodem Kristovým. To je ona „ukázněná spontaneita“, zmíněná ve Vaší otázce. To, co tu vykládám, už jsem kdysi napsal ve sborníku Sedm statí o Komenském (Kalich, Praha 1971), ze svého vztahu k němu se také vyznávám ve své autobiografii Podvečerní děkování (Vyšehrad, Praha 2005).

• *Komenský bývá nazýván mužem naděje, mužem touhy. Jistě jím byl. Je to zákon, že se „doba vrací“, že co bylo zapomenuto v určité chvíli, znovu vypluje na povrch?*

Ano, myslím, že nám v lecčems může být Komenský i dnes inspirací. Některé situace se v dějinách vracejí, jsou tu pozoruhodné analogie. Komenský nemohl žít ve své těžké době z toho, co bylo kolem něho, a jen částečně žil z toho, co předcházelo, totiž z dědictví staré Jednoty bratrské. Žil naději, jako proroci, o nichž jste se zmínila v předchozí otázce. Jako proroci vyhlížel nové Boží skutky, Boží pomoc. V tom se lišil a liší dodnes od těch pedagogů, kteří si myslí, že lidi lze předělat jen lidskou výchovou. Snad je lze někdy poněkud usměrnit. I to je cenné. Ale je třeba změny srdce. Komenský byl především teolog, tak to dobře věděl. Ovšem nebyl lenoch, který všechno hodí na Pána Boha a sám už si jen odpočívá. Věděl dobře, že pro nás všechny platí Ježíšovo slovo: „Připravte cestu Páně!“ A to je citát i z Izaiáše (Mt 3,3; Iz 40,3). Celá Komenského pedagogika je v hlubokém smyslu vlastně přípravování cesty Páně. Jejím základem byla Komenského eschatologie, nikoli představa, že lze lidské nitro libovolně formovat, jen když víme, jak na to.

Naznačím ještě pohledem do historie, v čem je podle mého přesvědčení zvláštní aktuálnost Komenského. Vzpomínám na jednu pozoruhodnou přednášku Radima Palouše, velkého znalce Komenského, z devadesátých let. Vykládal, jak v 17. století byly před Evropou dvě cesty: tu mechanizující a zpředměňující představoval Descartes, druhou, personalistickou, Komenský. Evropská civilizace se vydala cestou Descartovou a z Božích tvorů se staly – řečeno ovšem hrubou zkratkou – jakési přírodní stroje. A odtud další zpředměňování všeho živého.

Teprve personalistická filozofie ve 20. století znovu objevila jako základ vztahy, nikoli předměty. Vzpomínám samozřejmě i na Buberovo dělení světa na sféru „Já-Ty“ a na sféru „Já-Ono“. O tom jsem se studentům na fakultě mnoho navykládal. V tom se tedy Komenského hledisko nějak vrací, ale zatím, žel, jen jako postoj nevelké skupiny elit.

Jan Amos Komenský:

• „Děti vždycky rády dělají něco: protože krev mladá tiše státi nemůž. A to jest hrubě dobře: nercili jim toho brániti nesluší, alebrž i zamýšleti jim, aby vždycky co dělati měly. Necht' jsou mravenčkové vždycky se okolo něčeho čmýrající, nosící, vláčící, skládající, překládající: toliko aby rozumně dělali, což dělají, pomáhati jim a ukazovati všeho mustr, by pak titěrky byly (jakož v jiném cvičiti nejprv nelze). Neliknovati se pohráti s nimi.“

• „V služebnosti děti cvičiti žádná práce není, protože ony samy od sebe rády se všeho chytají: jen jim toho nebrániti, a jak to rozumně dělati mají, je poučovati. Můž tedy otec a matě, i co by sami neb skrz čeledína spraviti mohli, tytéž dětem poručiti: „Mé dět'átko, podej mi toho! Zdvihni to! Na, polož to na lavici! Dones to na stůl! Jdi, zavolej Pavla! Řekni, ať Anna jde domu. Na, dej tomu žebrákovu halířek! Běž k stařeně, prav „dobrý den“, a že se ptám, jak se mají, a vrat' se hned zase, etc.“, vše, jak k čemu či věk a způsobnost.“
(Informatorium školy mateřské)

• **Komenský se stal biskupem Jednoty bratrské, která byla zvláštním duchovním květem v reformačním prostoru Čech a Moravy 15. a první poloviny 16. století. Co bylo v kontextu doby jejím vyznáním?**

Souhlasím s těmi, kdo považují starou Jednotu za zvláště vzácný květ reformace. Asi před sto lety, v době, kdy v evangelické teologii vládl liberalismus, si někteří odborníci chválili Jednotu prý za její „praktičnost“, za to, že neuvízla v teologických spekulacích, jako prý se to stalo reformaci světové. To je zkreslený pohled. Jednota nebyla sbor šikovných praktiků, naopak, když vzpomene na Jana Blahoslava a jeho polemiku proti misomusům – nepřátelům vzdělání – na to, že v 16. století právě Jednota byla i v čele tehdejšího kulturního života od hudby po literaturu, od tisků po promyšlenou církevní organizaci, ukazuje se, že tam bylo vše i na teoreticky vysoké úrovni. Ve srovnání s ostatními evangelickými církvemi tehdejší doby měla

několik předností: namísto důrazu na konfese zdůrazňovala Písmo; v ekleziologii to byla soustavná péče pastorační – sbor nebyl sejití posluchačů, ale jedna rodina, kde se všichni znali a podpírali se; konečně do třetice, a to sám považuji za nejdůležitější, měla Jednota mnohem hlouběji než ostatní promyšlenou otázku násilí a nenásilí. Kořeny jsou v Chelčickém a přes něj dále až k Husovi a Matěji z Janova. I ti se vyrovnávali s otáz-

kou násilí a křesťana mnohem hlouběji než jejich současníci. Dnes znovu vidíme, že otázka násilí, která je ovšem rubem otázky po svobodě, nejen hýbe, nýbrž přímo cloumá světem. Jako by Gándhí, Martin Luther King a další lidé jejich ražby byli členy Jednoty, aniž jimi byli formálně. I někteří dnešní představitelé Jednoty jsou moji blízcí přátelé. Od těch, kteří jsou staré Jednotě opravdu blízcí, čekám i pro budoucnost dobré věci.

• **Přednášel jste na Evangelické teologické fakultě o moudrosti čínské knihy Tao, připravil jste cyklus výkladů o mezopotamském eposu o Gilgamešovi, sdělujícím moudrost jiným, básnickým způsobem. Moudrost Jana Amose Komenského není o nic méně podivuhodná... Je moudrost darem nejen tomu, kdo ji obdržel, ale všem okolo, darem světu?**

Vedle Starého zákona jsem na fakultě řadu let učil i religionistiku, vědu o náboženstvích. A tehdy jsem se věnoval dost i taoismu. Nebylo to náhodou. Probíraly se – samozřejmě stručně – všechny významnější mimokřesťanské systémy. A tu se ukázalo, že je to právě taoismus, který se vyrovnává s otázkou násilí a nenásilí nejhlouběji. Jako by Lao-c' byl nějaký vzdálený bratránek Chelčického a Komenského. Samozřejmě metafyzika taoismu je jiná, patří mezi non-personální, karmánové systémy, které osobního

Boha nahrazují Všejsoucnem. Ale v etice jsou tu pozoruhodné obdoby s křesťanstvím, zvláště odmítání násilí. Lao-c' jmenuje „Wu-wej“ = nezasahování – totiž do vnitřního samovolného běhu věcí neseného Taem. Napsal jsem o tom několik článků, jeden je přetištěn v mé knize Pozdní sklizeň (Advent-Orion, Praha 2000). S Gilgamešem je to jinak. To je destilát celého staroorientálního bájesloví, které spojuje dvě základní životní polohy, totiž putování a bojování. Podobně jako Homér a Vergilius, Dante a Ariosto. Nám dnes epos o Gilgamešovi ovšem nezrcadlí světy božské, ale hlubiny lidského nitra, existenciální úzkost ze smrti, strach z marnosti a pomíjení, ale také snahu zanechat po sobě něco, co přetrvá věky – urucké hradby, vnitřně jakoby sestříčky pyramid.

Tato úzkost bytí trvá – v člověku minulosti i přítomnosti. To vše má dnes český čtenář po ruce: velmi přesný a důkladný překlad eposu s vědeckým aparátem J. Proseckého, B. Hrušky a M. Rychtařka Epos o Gilgamešovi (Lidové noviny, Praha 2003) a dále pozoruhodnou, obsáhlou a existenciální interpretaci Gilgameše v knize M. Balabána a V. Tydlitátové Gilgameš, mytické drama o hledání věčného života (Vyšehrad, Praha 2002). Takže náš duchovní stůl je prostřený, leží na něm Komenský, Tao-te-ťing, Gilgameš a další. Jen je třeba nebýt líný a pustit se do nich.

V samém závěru se ještě vracím k otázce: Moudrost? Jistě je moudrost zároveň (jak říká Martin Buber) darem shůry a zároveň ovocem velkého vnitřního zápasu a sebeodevzdávání. Dnes mám za to, že je předně třeba překročit zajetí pouhé mechanické kauzality, základny všeho zpředměťování a cesty do nesvobody, a od počátku už myslit také na konec, tedy i finálně. Staří Římané říkali: „Quidquid agis, prudenter aga et respice finem – Cokoli děláš, dělej prozíratelně a s ohledem na konec!“ To znamená: zůstat s Komenským u toho, který sám je naše Alfa i Omega, počátek i konec.

• **Jaká síla tvoří v člověku, jehož život a dílo je jako v případě Komenského nadlidským výkonem, vezmeme-li v úvahu, že musel opustit vlast, a přece zůstal nanejvýš činný i jako cizinec v cizích zemích; že celá část jeho díla shořela; že přišel o děti a o ženu; že ve věku čtyřiašedesáti let se dal znovu do práce „na střepcech“ toho, co zůstalo – v té chvíli má za sebou okolo dvou set napsaných knih...**

Musím souhlasit, je obdivuhodné, skoro nepochopitelné, že uprostřed svého celoživotního troskotání zůstal Komenský mužem naděje. To nemůže být jen z lidských sil. Komenského nesla víra, naděje i láska, a to navzdory všemu, čím šel. To „navzdory“ je důležité. Věříme Bohu nikoli „protože“, ale navzdory tomu, co se ve světě děje a co máme před očima. Navzdory nenávisti, agresi a všemu zlu, které zmitá dnešním světem. To jen ďábel – píše spisovatel Vladimír Neff v románu Srpnovští páni – nás zaplétá do „protože“. Když už je člověk na dně a sám už nemůže dál, může se – a to je veliké omilostnění shůry – vnitřně otevřít Bohu a pak jím začnou proudit nové síly shůry. Stává se nástrojem, kterým Bůh koná své dílo, a to navzdory všemu kolem. To byl Komenský.

• **To je i Komenský v jednom ze svých poselství: „Zapálil jsem svítílnu, tu vám předávám! Zjasněte pochodně, aby zářily tisíckrát lépe!“**

Sylva Daničková

(Pojďme si hrát aneb Comenius, Akademický bulletin 4/2007, AV ČR). Foto: ETF UK

NOVÁ UČEBNICE NÁBOŽENSTVÍ

Pod vedením br. patriarchy vzniká letos na naukovém odboru učebnice výuky náboženství pro děti. Autorský tým se v ní snaží o vzájemné propojování poselství biblických událostí, věroučných výkladů a etických témat s liturgickým i kalendářním rokem. Učebnice postupně žáky provede těmito tematickými okruhy: stvoření, Desatero, víra a proroci, Ježíš Kristus, církev, bohosluzba, svátosti, svědkové víry a Církev československá husitská. Doufáme, že učebnice bude užitečnou pomůckou v praxi a usnadní práci katechetům. Proč pouze usnadní? Nejdůležitější je a vždycky bude pedagog – jeho přístup k dětem, vztah k tématu, osobní příklad, způsob podání učiva. Bez dobré učitelské práce se žádná učebnice neobejde. Osobnosti pedagoga a některým vybraným metodám výuky se budeme věnovat na připravovaném podzimním katechetickém semináři. Dovolte mi na okraj pár poznámek k výuce. Jak se spíš naučíte uvařit svičkovou – když si přečtete recept nebo když si ji sami podle něj zkusíte uvařit? A jak se snáze popasujete s oním tajemným stupněm usmažení cibulky „dorůžova“ – když si o něm přečtete pojednání, kouknete pod ruku babičce nebo když si s babiččinou pomocí sami stoupnete k plotně?

Dovoluji si předpokládat, že většina z vás upřednostní praktické vyzkoušení. Děti jsou na tom stejně. Rády zkouší, experimentují, o poznání méně rády zapisují poznatky podávané na zlatém podnosu.

Být v roli učitele je náročné. Stále se učíme a dáváme důraz na to, co předat, ale často opomíjíme, jakým způsobem učivo předat. Mám na mysli především, jakou metodu zvolit. Předstoupím před děti a vyložím vše podstatné nebo

zvolím jiné metody – např. diskusi, myšlenkovou mapu, hru...? Dalším základním kamenem je přístup k dětem – jsou pro mě ve vzdělávacím procesu partnery, tzn. mimo jiné, že mohou i vyjádřit odlišný názor, nad nímž děti i učitel dále diskutují, nebo jsou pouze pasivními příjemci zpráv proudících od učitele, protože samy by si nedokázaly vytvořit správný úsudek?

Výuka náboženství by neměla být školou po škole – ne co do obsahu, ale především co do stylu výuky. Hodiny náboženství by, podle mého názoru, měly být především prostorem, kam děti rády chodí, kde jim je dobře, kde se dovídají a zažívají nové (nebo i staronové) v jiném světle, v křesťanském duchu.

Hodně sil a velké díky vám všem, kteří s dětmi pracujete, učíte je, vedete kroužky, jezdíte s nimi na tábory. Ať vás nadšení pro práci neopustí.

Vladimíra Marková, naukový odbor

Hledání dobra sestry farářky Zdenky Schubertové

„Máte veliký dar: hledat a vidět dobro a dobré i tam, kde to nikdo nevidí. To je veliká milost! Hled'te si toto obdarování uchovat! Ať přijdete kamkoli, hledejte vždycky nějaký bod, z kterého byste vycházela. I ten nejmizernější farář zanechá po sobě nějakou světlou stopu a té se chyt'te. Na to zlé nijak nenavazujte – ani řeči. Všude začněte nejprve budovat jádro církve – dva, tři, o ně se opřete a pak můžete dál. Ano, doba není příznivá pro naši práci, ale nedejte se deprimovat projevy Božího soudu nad církví jako Lotova žena, ale hleďte kupředu, k zaslíbením, která nám Pán Bůh dal a která dosud od nás neodňal. Pán Bůh nás má tady proto, abychom druhé nesli k Pánu Ježíši. Taková služba nečeká vděčnost ani snadnost.“

Těmito slovy vyprovodil v roce 1958 bratr farář Václav Mikulecký čerstvou absolventku Husovy československé bohoslovecké fakulty Zdenku Schubertovou do její farářské služby ve Zlaté Olešnici, kde nakonec prožila přes padesát let svého naplněného života.

Sestra Zdenka byla od dětství spjata s prostředím Církve československé (husitské) v Náchodě. Zde jí bylo dáno setkat se

a duchovně růst v blízkosti dlouholetého náhodského faráře Jaroslava Hodka. Právě tato nesporná osobnost církve přivedla sestru Zdenku k práci s dětmi, kterým se pak věnovala celý svůj pozeňnaný život. V dopise, který doporučoval přijetí sestry Zdenky za učitelku čl. náboženství, farář Hodek napsal: „Jedná se o sestru, která má velmi blízký poměr k církvi i nevšední zájem náboženský. Od mala

navštěvuje pravidelně nejenom bohoslužebná shromáždění, ale i večery Jednot mládeže. Poslední léta vypomáhá také v nedělní škole. Jsou to všechno předpoklady k tomu, aby byla nadšenou hlasatelkou evangelia.“ A tak začala sestra Zdenka v roce 1949 vyučovat náboženství v Hronově, kde mezi její žáky patřil i Libor Špáta, bratr pozdějšího významného dokumentaristy Jana Špáty.

Ke konci roku 1951 byl po sporech s církevním tajemníkem – za obrovské nevole většiny náboženské obce – přeložen do Dobrušky farář Hodek. Jen několik měsíců poté stála Zdenka Schubertová před rozhodnutím, zda se vydat na studia bohosloví nebo se nadále věnovat práci s dětmi. Na dotaz svého biskupa nakonec odpověděla: „Svou práci v církvi nekonnám jen jako své zaměstnání, ale jako ra- ➤

dostnou povinnost uloženou mi samým Bohem. Již v minulých letech jsem se zamýšlela, zda bych neměla vstoupit do kazatelského kursu. Ale nerozhodla jsem se pro kazatelství proto, že práce s dětmi je mi ze všech úseků práce v církvi nejbližší. V letošním roce zůstanu tedy ještě v Hronově. Bude-li v příštím roce pro mne ještě tato možnost a poznám-li, že to Bůh na mně žádá, přihlásím se ke studiu.“

Zleva: Mila, Zuzana, Josef, Ferdinand, vpředu s brýlemi Michal

Stalo se tak v roce 1954 a sestru Zdenku doprovázel na pražská studia i děkovný dopis biskupa Skalického. „Diecézní rada Vám děkuje co nejsrdečněji za Vaši svědomitou a obětavou práci, kterou jste konala ve funkci učitelky náboženství. Podle posudku diecézního inspektora náboženství byla jste nejlepší učitelkou náboženství v diecézi královéhradecké. Vyslovuji naději, že zrovna tak úspěšně budete studovat na bohoslovecké fakultě v Praze.“ Vysokoškolská léta na mladé Husově československé bohoslovecké fakultě přinesla sestře Zdence mnohá pozhřebání. Pro její další život bylo podstatné setkání s farářem Václavem Mikuleckým. Přitahovala ji jeho opravdovost života i služby Kristu, které byla cizí jakákoliv přetvářka či povrchnost, a tak společně s mladšími spolužačkami Martou Jurkovou, roz. Přeučilovou, a Jiřinou Mojžíšovou, roz. Štěpánkovou, začala Václavu Mikuleckému pomáhat s mládeží. Setkání velmi rychle přerostlo v celoživotní přátelství. Když byla po krátké kazatelské službě ve Vysočém nad Jizerou ustanovena do Zlaté Olešnice, netrvalo dlouho a na neútnou, leč rozsáhlou faru v Olešnici se začali sjíždět přátelé z církve s celými rodinami.

Společné setkávání se od konce šedesátých let proměnilo v pořádání církevních táborů, které vedli faráři Josef Špak, Zdeněk Svoboda a Radoslav Hobza.

Důležitým zlomem v životě sestry Zdenky byl rok 1964, kdy na olešnickou faru přivedla první dítka z dětského domova – osmiletého Miroslava. „Když jsem byla v Olešnici již několik roků, tak jsem si říkala, že sice nevím, jaké ty děti z dětského domova jsou, ale že si jedno vezmu na hlavní prázdniny a uvidíme. Tak jsem to zařídila. Na péči o děti to tehdy bylo docela snadné, když šlo jen o prázdniny. Uplynulo čtrnáct dní a Mirek věděl, že má před sebou celé prázdniny. Našel si takovou chvíli, když jsem byla venku sama. Nezapomenu na to, dodnes vidím to místo. Přišel a říká mně: ‚Teto, já už do dětského domova nechci, prosím tě nech si mě. Já tě budu poslouchat a vůbec tě nebudu zlobit.‘ A tak bylo rozhodnuto.“

Sestra Zdenka žila pro druhé a těžce se vyrovnávala se skutečností, že mnohé děti vyrůstají mimo vlastní domov. Postupně tak do své náruče přijala dalších sedm dětí, kterým pomáhala klestit si cestu životem. A že to v pionýrských dobách pěstounské péče a s farářským platem nebylo nic snadného, není těžké si domyslet. Dobře rozvinutý systém náhradní rodinné péče z období první republiky utrpěl po únoru 1948 značnou újmu. Principy komunistické ideologie kladly důraz na kolektivní výchovu, uskutečňovanou ve velkých ústavech. Po roce 1950 byla v souladu s těmito principy výslovně zakotvena přednost ústavní péče před náhradní rodinnou péčí, kdy zákon č. 69/1952 Sb. stanovil, „že je-li třeba dítě svěřit do péče nahrazující péči rodičů, bude umístěno zásadně do péče kolektivní; jinak lze dítě umístit jen v rodině, která skýtá záruku, že dítě bude vychováno k lásce k lidově demokratickému státu, a která je schopna mu poskytnout prostředí příznivé pro jeho rozvoj, a to zpravidla u toho, kdo dítě osvojí.“ Zlepšení neutěšené situace přinesl

až zákon č. 94/1963 Sb., o rodině. Zákon o pěstounské péči byl znovu přijat až v roce 1973.

Zdenčin příklad inspiroval v roce 1969 bratra faráře Mikuleckého k napsání článku „Dětský žal a naše pomoc?“, v němž mimo jiné zaznělo: „Myslím, že od církve se čeká něco více než zlato a stříbro. Najdeme rodiny, kde by měli místo pro jedno či dvě z maličkých těchto ve jménu Pána Ježíše Krista? Najdeme manžele či ženy, které by se, na místě Kristově, ujali opuštěných, toužících po lásce, po rodinném stole? Najdou se mezi námi takoví, kdož alespoň na neděle, na dovolenou pozvou malého hosta? Budeme umět těmto rodinám i dětem pomáhat a nebránit jim v přístupu k tomu, který je nám všem i otcem i matkou i bratrem? Samý otazník, jak hlas volajícího na poušti? Ne, tak neskončíme.“

Apel nezůstal bez odezvy, jak o tom svědčí řada dopisů od potencionálních pěstounů, které začaly přicházet na olešnickou faru i k Mikuleckým domů.

„Paličatá ženská“, jak ji nazval jeden z příslušníků Státní bezpečnosti, když odmítala spolupracovat při dodávání informací na svého biskupa a patriarchu, kterým ale jinak vždy dokázala otevřeně říct svůj názor, Zdenka Schubertová odešla v náplň věčnosti 14. prosince 2009. **Martin Jindra**

S dětmi s úsměvem

- Katechetka se namáhá vysvětlit dětem, co je to pokušení. Obrátí se na jednoho chlapce s otázkou: „Řekni, Kájo, tys nebyl nikdy v pokušení vytáhnout peníze z pokladničky jehlici?“ Chlapec odpovídá: „Ještě ne, prosím, ale ta myšlenka není špatná.“
- Dva sourozenci přišli z dětské bohoslužby a rodiče se jich samozřejmě ptají, o čem si tentokrát vyprávěli. Karlík se rozpovídal o tom, že pan farář mluvil o apoštolu Pavlovi, jak ho zabil jeho vlastní bratr. Jeho sestřička ho opravila: „Ale ne, to byl zase Kain a ďábel!“
- Student teologie se po přednášce ptá: „Pane profesore, můžete mi, prosím, doporučit nějakou dobrou knihu o pokoře?“ „Ovšem - moji,“ zní odpověď.

Věčný Bože, prosíme tě za mladé lidi, veď je po cestě světla. At' neztrácejí své sny a krásné ideály. At' si po-drží své přesvědčení, že změní svět k lepšímu. At' se přitom drží cesty pravdy a lásky. **Juraj Jordán Dovala**

O známce z náboženství

Pozemský život je přijímací zkouškou do života věčného.

Wilhelm Mühs

Před lety jsem vyučoval na školách náboženské výchově. Učil jsem rád, ale dvakrát ročně mi dělalo těžkou hlavu, když jsem měl dávat známky. Jedničky jsem nikdy neuděloval se samozřejmostí, ale poněvadž můj předmět byl tehdy okrajový a nepovinný, nekazil jsem nikomu vysvědčení horší známkou.

Ale i jinak to byla svízeľ, a to daleko horší, takže jsem si jednou dětem postěžoval: „Víte, dávat známky z počtů nebo mluvnice, to je dobře možné. Ukaž, co umíš, a podle toho, jak odpovídáš a co jsi napsal, dostaneš známku. Ale z náboženství? Abych byl spravedlivý, musel bych nejenom vědět, co umíte, a vidět, jak

se chováte, ale měl bych také znát, jak se chováte venku i doma, a dokonce to, jaké jsou vaše myšlenky. Kdyby bylo po mém, tak bych vůbec neznámkoval.“

Děti naslouchaly pozorně. Po chvíli ticha zvedla ruku jedna dívka a vážně pronesla: „Jenom Bůh by mohl dávat známky z náboženství.“ Dal jsem jí okamžitě zapravdu. A pak jsem dodal, že toto „známkování“ se jistě děje, a že se to týká nejenom dětí, ale i dospělých a ovšem také mne samého.

Byla to jedna ze zdařilých hodin náboženské výchovy. Od té chvíle jsem si dával dobrý pozor, abych nikoho ze svých žáků a žaček nezklamal. Zůstávám vděčen za připomínku, kterou jsem tenkrát s celou třídou uslyšel z dětských úst. Neboť, jak je psáno v evangeliu: „**Kdo by pak pohoršil jednoho maličkých z těchto**“.

Miroslav Matouš:
O vlídném patření světa

Barvy domova

Ekumenická rada církví vyhlásila při příležitosti Modlitby za domov 2016 výtvarnou soutěžní přehlídku pro děti a mládež „Barvy domova. Díky za domov, díky za vlast“. Soutěžní práce zašlete poštou na adresu Ekumenická rada církví v ČR, Donská 5, 100 00 Praha 10 do 3. 10. Další informace na www.ekumenickarada.cz. red

Říše středu

Až do 30. září můžete v Náprstkově muzeu v Praze zhlédnout výstavu Říše středu. Představí dějiny Číny od 3. do počátku 17. století. K vidění bude unikátní skulptura bódhisattvy soucitu - ženské bohyně Kuan Jin. Návštěvníci mohou obdivovat i 10 metrů dlouhý svitkový obraz zachycující život v čínském idealizovaném městě s řekou, hrobové figurky nebo zdobené nádoby z porcelánu, který patří k čínským vynálezům. Většina z předmětů je vystavena vůbec poprvé. První část výstavy je věnována období druhé poloviny prvního tisíciletí. Seznamuje s Hedvábnou stezkou a jejím vlivem na kulturu a společnost Číny. Druhá část je zaměřena na příchod Mongolů na čínské území ve 13. století. Toto období představovalo období prosperity a klidu. Poté, co mongolská dynastie ovládla čínské území, politická stabilita rozsáhlé mongolské říše podpořila obchod mezi Čínou, střední Asíí a Západem. Třetí část výstavy seznamuje návštěvníky s obdobím 14. až počátku 17. století a dynastií Ming (1368-1644). Obchod dokumentuje výběr exportního porcelánu včetně misky nalezené při archeologických výzkumech v Praze z počátku 17. století. Hrobové figurky dvorních dam na obrázku představují dobový ideál krásy. Patří mezi ming-čchi, „potřeby pro duše zemřelých“, které se již od starověku vkládaly do hrobů, aby duši zemřelého poskytovaly ochranu a společnost. Hrobové figurky představovaly užitkové předměty, obydlí, zvířata a lidské postavy. Zhotovovaly se z nízce pálené hlíny. Někdy se zdobily barvami na křídovém podkladu či se glazovaly. I když to původně byly užitné předměty, dnes nás poutá jejich krása i realistické zobrazení. Představují různé typy lidí, od krásných žen po úředníky, vojáky či příslušníky nečínských národností, s nimiž se Číňané mohli setkat při obchodních cestách. red

Koncerty u sv. Mikuláše

- **12. 9. - 20 hodin**
Bach, Händel, Vivaldi, Mozart
A. Bárta - varhany
Camerata Pragensis Orchestra
- **13. 9. - 17 hodin**
Bach, Händel, Mozart, Dvořák
J. Kalfus - varhany
Y. Škvárová - mezzosoprán
- **14. 9. - 17 hodin**
Bach, Telemann, Mozart, Franck
Z. Němečková - varhany
P. Příbyl - viola
- **15. 9. - 17 hodin**
Bach, Händel, Vivaldi, Saint-Saëns
Saint Nicholas Chamber Soloists
- **16. 9. - 17 hodin**
Bach, Schubert, Dvořák, Verdi
J. Kšica - varhany
T. Jindra - bas
- **16. 9. - 20 hodin**
Bach, Vivaldi, Mozart, Paganini
Consortium Pragense Orchestra
- **17. 9. - 17 hodin**
Vivaldi, Händel, Albinoni,
Pachelbel
B. Rabas - varhany
M. Kejmar - trubka a křídlovka
- **17. 9. - 20 hodin**
Vivaldi, Mozart, Dvořák
Vivaldi Orchestra Praga
V. Návrat - barokní housle
- **18. 9. - 17 hodin**
Dvořák, Bach, Vivaldi, Buxtehude
M. Šestáková - varhany
A. Vršínská - mezzosoprán
- **18. 9. - 20 hodin**
Vivaldi, Schubert, Dvořák,
Gershwin
Consortium Pragense Orchestra
Š. Heřmánková - soprán
M. Laštovka - trubka

(Inzerce)

Vzpomínka na sestru Tomsovou

22. srpna zemřela ve věku 90 let sestra farářka Jarmila Tomsová. Rozloučení proběhlo 30. srpna v Husově sboru v Jaroměři. Sestra Tomsová působila v náboženských obcích Turnov, Jičín, Lomnice nad Popelkou, Sobotka, Čáslav, Česká Skalice, Smiřice, Josefov, Jaroměř a Dvůr Králové. Na sestru farářku jsme vzpomněli při bohoslužbách 4. září ve sborech královéhradecké diecéze. red

Zemřela sestra Hlaváčová

Vážené sestry, vážení bratři, v pondělí 22. srpna se uzavřel pozemský život emeritní chebské farářky, sestry Ireny Hlaváčové. Bylo jí 88 let. Rozloučili jsme se s ní při pohřebním obřadu v chebském sboru naší církve ve čtvrtek 1. září.

S pozdravem pokoje

Lukáš Bujna,
farář v Sokolově a Chebu

#vzhurusrdce

28.9.2016

POUŤ MILOSRDENSTVÍ

OTEVŘENÍ MIROVICKÉHO KOSTELA

Po loňském ničivém požáru se nám s vaším přispěním povedlo obnovit husitský Mirovický kostel s farou. Proto vás všechny zveme k požehnání a znovuotevření zrekonstruovaného kostela Jana Husa a Jeronýma Pražského.

10:00 Průvod ke kostelu z Mirovického náměstí

10:30 Otevření Brány milosrdenství

10:35 Bohoslužba **biskupského sboru**

13:30 Předání klíčů od kostela a poděkování dárcům

14:30 Koncert skupiny **OBOROH**

16:30 Koncert skupiny **SAFENAT PANEACH**

18:00 Závěrečná modlitba a požehnání poutníkům

celodenní program pro děti v zadní části fary / komentované prohlídky
Fair-trade café / domácí koláče / opékané sele / prodej suvenýrů

www.ccs-h-mirovice.cz

facebook.com/kostelmirovice